

Motion till riksdagen 2013/14:C2

**av Amineh Kakabaveh m.fl. (V)
med anledning av prop. 2013/14:59**

Fler bostäder åt unga och studenter

1 Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår de förslag i proposition 2013/14:59 Fler bostäder åt unga och studenter som handlar om avsteg från kraven på tillgänglighet och användbarhet vid inredning av vind, förlängd tid för tidsbegränsade bygglov och undantag från krav på tekniskt samråd vid flyttning av bostäder.

2 Propositionens innehåll

Propositionen innehåller i korthet förslag på att det alltid ska vara tillåtet att göra avsteg från kraven på tillgänglighet och användbarhet vid inredning av bostäder på högst 35 kvadratmeter på en vind. I propositionen föreslås också att det av översiktsplanen ska framgå hur kommunen ska tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. Vidare vill regeringen förlänga den maximala tiden för tidsbegränsat bygglov till 15 år och att byggprocessen vid flyttning av vissa byggnader ska förenklas genom undantag från kravet på tekniskt samråd.

3 Ingen lösning på bostadsbristen

Det råder i dag en akut bostadsbrist i stora delar av Sverige, inte minst i storstadsregionerna. Enligt Boverket bedömer 126 av landets kommuner att de har brist på bostäder. Bostadsbristen innebär att trångboddhet och otrygghet breder ut sig. Följden blir att människors livssituation försvåras, att deras drömmar och frihet inskränks. Även arbetsmarknadens funktionssätt påverkas när människor tvingas tacka nej till arbeten för att de saknar bostad.

Särskilt stor är avsaknaden av hyresrätter. Den extrema och växande bristen på hyresrätter drabbar främst – men inte bara – dem som inte är etablerade

Fel! Okänt namn på

på bostadsmarknaden, t.ex. ungdomar. Enligt Hyresgästföreningen är andelen unga mellan 20 och 27 år som bor i egen bostad, dvs. bostadsrätt, eget hus eller hyresrätt med förstahandskontrakt, 51 procent. Nästan var fjärde ung vuxen bor hemma hos föräldrarna, och drygt 25 000 unga vuxna bor i dag kvar hos sina föräldrar trots att de har fått egna barn. Mot bakgrund av ovanstående kan man förvänta sig att en proposition som heter Fler bostäder åt unga och studenter ska innehålla åtgärder för att åstadkomma just detta. Så är emellertid inte fallet. För trots att propositionen argumenterar både för att det måste byggas mer och att unga och studenter har en svag position på bostadsmarknaden, så lyser de verkningsfulla förslagen med sin frånvaro.

Det har länge varit uppenbart att regeringen står handfallen inför bostadsbristen. Den hittillsvarande politiken har fokuserat på att skapa fler andrahandsboenden genom att göra det mer lönsamt att hyra ut sin bostad, eller delar av den. I övrigt har man lämnat ifrån sig alltmer av det som borde vara politikens ansvar till marknaden. Nu läggs alltså förslag om att bygga om tomma vindsvåningar till mindre lägenheter utan att behöva sätta in en hiss eller tillgänglighetsanpassa inuti lägenheten. Regeringen vill också att det av kommunens översiktsplan ska framgå hur man avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder, ge förlängd tid för tidsbegränsade bygglov samt ge undantag från krav på tekniskt samråd vid flyttning av byggnader. Dessa förslag skapar möjligtvis några nya bostäder på marginalen men löser knappast bostadsbristen för unga och studenter.

Tvärtom tycks det som att en del av regeringens svar på bostadsbristen är att nöja sig med att bostäder som riktar sig till unga och studenter kan få ha lite sämre standard. Att vilja skapa fler andrahandsboenden – som ju per definition är otrygga boenden utan besittningsskydd – är kanske det främsta exemplet. Men regeringen vill också att man ska kunna bygga mindre än vad som är tillåtet i dag och på bullrigare platser, trots att det finns tydliga samband mellan att utsättas för buller och t.ex. stresssymptom. Att ändra byggreglerna för friggebodar så att ungdomar ska kunna hyra en bostad på någon annans villatomt är enligt Vänsterpartiets uppfattning en del i samma utveckling, liksom den aktuella propositionens förslag att sänka tillgänglighetskraven när vindar byggs om.

Vänsterpartiets syn på bostaden skiljer sig från regeringens. Vi menar att bostad är en social rättighet. Därmed blir också bostadsbristen ett problem som politiken kan och bör ta ett aktivt ansvar för att lösa, inte en fråga för marknaden. Landets unga måste ges möjlighet att kunna planera sin framtid, flytta hemifrån och börja sina vuxenliv. Då är det avgörande att det finns tillgång till billiga hyresrätter framför allt på orter där bostadsbristen är stor. Vänsterpartiet föreslår flera åtgärder för att få fart på byggandet och stärka hyresgästernas rättigheter.

Vi vill införa ett statligt investeringsstöd för att stimulera ökat bostadsbyggande med inriktning mot miljövänliga och tillgängliga hyresrätter med rimliga hyror. I varje kommun bör det finnas en bostadsförmedling som fördelar bostäder på ett rättvist och förutsägbart sätt. Man ska inte behöva vara beroende av kontakter för att få en bostad. Även det befintliga bostadsbeståndet måste rustas upp för dagens och framtidens behov. Därför föreslår vi att det

införs ett upprustningsstöd för boende i flerbostadshus, liksom ett hissbidrag. Att installera hiss i befintliga bostäder är en av de mest effektiva åtgärderna för att skapa tillgänglighet. Förutom att öka byggandet och höja bostadsstandarden skapar förslagen jobb.

4 Minskad tillgänglighet är fel väg att gå

Propositionens förslag om att göra undantag från plan- och bygglagens krav på tillgänglighet och användbarhet vid inredning av vindar till mindre lägenheter innebär alltså att dessa bostäder kan byggas utan hiss och att kraven på tillgänglighet i och till dessa bostäder sänks. De föreslagna undantagsreglerna drabbar människor som redan är missgynnade i samhällsplaneringen, först och främst genom att personer med funktionsnedsättning inte kan bo i dessa bostäder men också genom att de boende inte kan ta emot gäster – vänner och familjemedlemmar – med funktionsnedsättning i sin bostad. Vänsterpartiet menar att detta är fel väg att gå.

Tillgänglighet är centralt för att människor med funktionsnedsättning ska kunna vara delaktiga i samhällslivet på lika villkor som andra. Vänsterpartiet vill därför att bristande tillgänglighet ska utgöra grund för diskriminering. Efter ett förslag från bl.a. Vänsterpartiet gjorde riksdagen den 14 juni 2012 ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag om förbud mot diskriminering på grund av bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Även om något sådant förslag ännu inte hamnat på riksdagens bord säger sig regeringen ha för avsikt att återkomma med ett förslag med den innebörden nu i vår. Mot bakgrund av detta tycks det märkligt att man föreslår lagändringar som i praktiken innebär undantag från den diskrimineringslagstiftning man vill införa. Flera remissinstanser såsom Handikappförbunden och Diskrimineringsombudsmannen är av dessa skäl kritiska mot förslaget.

Även förslagen om förlängd tid för tidsbegränsade bygglov respektive undantag från tekniskt samråd vid flyttning av byggnader har fått kritik utifrån ett tillgänglighetsperspektiv. I det första fallet framhålls att tillfälliga bygglov innebär att undantag från tillgänglighetskraven får göras. En byggnad bör inte kunna vara otillgänglig en längre tidsperiod än i dag, anser Vänsterpartiet. I fallet med undantag för tekniskt samråd vid flyttning av vissa byggnader framför både De handikappades riksförbund (DHR) och Handikappförbunden att det är motiverat att samrådet kvarstår. DHR menar att många detaljer kring tillgänglighet och användbarhet förbises i bygglovsskedet och att det tekniska samrådet utgör en möjlighet att ta upp dessa frågor. Vi delar remissinstansernas bedömning.

Vänsterpartiets syn är att fler – inte färre – bostäder och offentliga miljöer måste göras tillgängliga. Flera av de förslag som läggs fram i propositionen innebär en utveckling i motsatt riktning. Därför bör riksdagen avslå de förslag i proposition 2013/14:59 Fler bostäder åt unga och studenter som handlar om avsteg från kraven på tillgänglighet och användbarhet vid inredning av vind,

Fel! Okänt namn på

förlängd tid för tidsbegränsade bygglov och undantag från krav på tekniskt samråd vid flyttning av bostäder. Detta bör riksdagen besluta.

Stockholm den 17 januari 2014

Amineh Kakabaveh (V)

Bengt Berg (V)

Lars Ohly (V)

Lena Olsson (V)

Marianne Berg (V)

Eva Olofsson (V)

Mia Sydow Mölleby (V)